Nro 308.

KURJER POLSKI

Warszawa
Poniedziałek dnia 18 Października r. 1830.

Prenumerata miesięczna złp. 2 gr. 20. Kwar. złp. 8. Nr pojedyńczy gr. 4.

Wszystko dla wszystkich.

Wiadomości Krajowe

Wiadomości Krajowe

Professor królewsko-alexandrowskiego uniwersytetu Stanisław Kunat, wykładający naukę administracji, statystykę i kodex handlowy, objął zastępczo osieroconą katedrę po X. Szaniawskim, i w tym roku wykłada kodex cywilny, codziennie od godziny 5 do 6 po południu.

Publiczność Kielecka słuchała z wielką przyjemnością śpiewu Pana Biro, który w przejeździe z Krakowa krótki przeciąg czasu tam zabawił. Talent jego co do śpiewu i gwizdania z towarzyszeniem hiszpańskiéj gitary nie pozostawia nic do życzenia. Z powodu naglących okoliczności, powtórnie słyszeć się nie dał. Znajdował się tam także czas niejaki ów ociemniały Bard Birkowski. Wziąwszy z sobą wiele listów polecających go zaszczytnie, udał się do Radomia. Z podziwieniem zaś publiczność Kielecka dowiaduje się, że żona tego nieszczęśliwego rodaka naszego, złożona chorobą w Warszawie, w stanie swéj nędzy nie zajmuje litościwych serc mieszkańców stolicy.

Donoszą z krakowskiego, o podnoszącéj się znacznie cenie zboża. W samym Krakowie, gdzie wszelkie produkta najtaniéj dotąd płacono, przedają już ziemiaków korzec po złp. 5, a żyta korzec po złp. 24. Podobnież i innego rodzaju zboże i artykuły żywności znacznie poszły w górę.

W mieście obwodowém Opatowie w województwie Sandomierskiém, między górami ciągnącemi się przy kościele starożytnym kolegjaty, w głębokim parowie, znajduje się źródło, obficie wodę wytryskujące. Zdarzyło się niedawno, że urzędnik pewien, chorujący niebezpiecznie od lat kilku na wodną puchlinę, w końcu nawet opuszczony od lekarzy, użył przypadkowo wody, z wspomnionego źródła, poczém widoczną ulgę w cierpieniach swoich uczuł. To zachęciło go bardziéj do używania ciągłego téj źródlanéj wody, w skutku czego do zupełnego zdrowia powrócił. Ten wypadek szczególny, powinienby zachęcić chemików naszych do zrobienia stosownego rozbioru, a może wykryje się znowu na ziemi naszéj źródło wód mineralnych uzdrawiających.

We wsi Zegrze, w Wtwie Płockiém, xiądz proboszcz tamtejszy, wyrestaurowawszy swoim kosztem dom, który miał być rozebrany, i opłacając z niego podatki, założył w nim od lat kilku szkółkę dla młodzieży wiejskiéj, która pod jego kierunkiem i przy pomocy nauczyciela, na jego koszcie będącego, z ochotą przykłada się do nauk. Dzięki tobie czcigodny kapłanie; oby twój przykład, za który ci się wdzięczność narodowa należy, wielu znalazł naśladowców!!!

A. R. J. P. K. S.

Od niejakiego czasu Giełda tutejsza codziennie dosyć licznie uczęszczaną bywa. Naczelnicy domów celniejszych handlowych, różnych wyznań, idąc za przykładem członków Banku i starszych Giełdy, przybywają na giełdę, załatwiają tam interessa i przyczyniają się do pomnożenia ruchu na placu naszym. Również i meklerowie przysięgli, za których pośrednictwem stosunki handlowe korzystniéj i z większą łatwością odbywają się, z gorliwością poświęcają się ważnéj usłudze dla handlu: skrzętnie usiłują zbliżać interessowane strony i załatwiać różne interessa w miarę sprzyjających okoliczności. Życzyć tylko należy, ażeby fabrykanci, a najbardziéj sukna, zostający w rozległych stosunkach handlowych z Rossją; również przybywający z tamtąd kupcy i kommisanci (którzy w ciągłéj są potrzebie wystawiania wexlów na Rossją) własną swą korzyść bliżéj poznawając, chcieli się do nowego u nas pod względem handlu porządku stosować, i na giełdę do zbywania swych wexlów przybywać. Do-

tąd, wspomnieni nasi fabrykanci, oraz kupcy i komissanci rossyjscy zmuszeni byli oddawać swoje interessa faktorom ubocznym, którzy nie przestając na przyzwoitém wynagrodzeniu, starali się oprócz tego innemi sposobami większych dla siebie wyszukiwać korzyści na *kursie* ze stratą sprzedających, o czém ci dowiedzieć się nie mogli, bo i nabywający przez nieschodzenie się ze sprzedającymi, albo o tém wcale nie wiedzieli, albo téż niektórzy nabywcy wexlów, stosownie do natury interessu, milczenie w téj mierze zachowywali. Teraz zaś, kiedy interessa odbywają się codziennie na giełdzie, gdzie tylu schodzi się nabywców, i gdzie są meklerowie przez rząd mianowani, i przysięgą obowiązani; sprzedający, zamiast narażania się jak dotąd na stratę i zależność od przebiegłych faktorów pokątnych, spodziewać się mogą rzetelnego z sobą postępowania i znacznych korzyści.

(Z W. Handl.)

Polskie obligacje udziałowe stały w Hamburgu dnia 12 października po 107.

Przyjechali do Warszawy. — Jezierski Konstanty sędzia 2687 Bednarska; Grodzicki Antoni 2680 Bednarska; Gostkowski Jan baron 1064 Króleska; Bagińska Marjanna 476 N. Senatorska; Chorodyski Piotr tamże; Jasiński Dominik 473 N. Senatorska; Grzętkowski Benedykt tamże; Sucharzewski Teodor jen. 613 Wierzbowa; Chodkiewicz Karól hr, z Rossji 492 Miodowa; Zembrzycki Edward 585 Długa; Wyczechowski Antoni radca stanu 1365 Jasna.

Dziś zrana ciepła stopni 5. — Wczoraj w połud. 5.

TEATR ROZMAITOŚCI. Dziś: Nowa kom. Emma czyli Dwie Siostry i Asmodeuszek.

Wiadomości Zagraniczne.

W Leodjum liczą 5000 uzbrojonych mieszkańców.

Dziennik urzędowy w Disseldorfie wychodzący umieścił obwieszczenie władzy, pochwalające gorliwość mieszkańców, którzy dla utrzymania cen umiarkowanych pierwszych potrzeb życia, zawiązali pomiędzy sobą stowarzyszenia.

Wybrani w Monachjum członkowie magistratu oświadczyli się za jawnością posiedzeń, upatrując w niéj najpewniejszą rękojmię pilności i dobréj wiary urzędników municypalnych.

W Bruxelli ma być 300 domów zburzonych.

Aresztowani parlamentarze powstańców belgickich, mieli odzyskać wolność; jeden z nich P. Ducpectiaux po długiém posłuchaniu u xięcia Oranji w Antwerpji pojechał do Bruxelli.

Xiąże Fryderyk niderlandzki powrócił dnia 8 października z głównéj kwatery do Hagi.

Warownia Dinant dostała się w ręce powstańców; załoga hollenderska poszła do niewoli.

Do Amszterdamu przybyli z Lizbony hiszpańsko-konstytucyjni officerowie i chcieli jechać do Bruxelli. Zatrzymano ich i zapewniono im sposób do życia.

W Bruxelli mają się znajdować trzy stronnictwa. Jedno, złożone szczególniéj z Francuzów i dosyć liczne, chce miéć królem belgickim xięcia Nemours, syna króla Francuzów; drugiém kieruje Potter i jest ono demokratyczne; trzecie, najliczniejsze, poprzestałoby na tém, gdyby xiąże Oranji był królem, albo przynajmniéj wicekrólem belgickim.

Król niderlandzki zmniejszył opłatę od zagranicznego zboża, a węgle kamienne nietylko dozwolił wprowadzać, ale nawet wyznaczył *premja* za ich przywóz.

Dnia 3 października odbyło się w Bruxelli wielkie nabożeństwo za odniesione zwycięztwo nad wojskiem hollenderskiém.

Dnia 27 września poddała się załoga w Veurne, dnia 30 września twierdza Ipern, dnia 1 października Philippeville, Kortryk, Nieuwport nowemu rządowi belgickiemu. Gent, czyli Gandawa poddała się dopiéro po rozlewie krwi w boju z huzarami.

Don Juan van Halen mianowany został dowódzcą siły zbrojnéj w południowéj Brabancji; gwardja obywatelska pozostanie pod oddzielnymi dowódzcami, ale w razie, gdy jéj wypadnie działać po za obrębem gmin, zostawać ma pod jego dowództwem. Dnia 2 października wysłał

van Halen z Bruxelli ku Mecheln ochotników z Mons, gdyż powziął wiadomość, że wojsko cofnęło się z Vilvorden ku Mecheln.

Dowódzca piérwszego oddziału ochotników belgickich donosi van Halenowi, że d. 30 września o dwie mile od Löwen pod Meerbeek rozprawiał się przez cztéry godz. z 3500 Hollendrów. Podobny rapport otrzymał van Halen od innego dowódzcy ochotników, który się podpisał Ragondet, kawaler krzyża legji honorowéj.

Bankier Meeus, którego dom i fabryka koronek w Bruxelli wiele ucierpiały, pisał z Mons, że zaledwie ocalił życie, gdyż Hollendrzy chcieli go rozstrzelać.

P. Barthels powrócił z wygnania do Brügge, gdzie go przyjmowano z wielkiemi honorami, a nawet oświecono domy; natychmiast zajął się organizowaniem ochotników w Roulers i pogranicznych gminach, a dnia 3 października przybył do Bruxelli po rozkazy i pieniądze.

Dziennik Ganjawski *Catholique*, wychodzi teraz pod tytułem: *Journal de Flandres.*

Z Anglji przybyło do Bruxelli blisko 300 Belgijczyków.

Xiąże Oranji wydał dnia 5 października w Antwerpji następującą odezwę: ,,Upoważnieni od króla, naszego dostojnego ojca, do tymczasowego zarządzania południowemi prowincjami, wracamy pośród was w nadziei: że będziemy mogli przyczynić się do przywrócenia porządku i do szczęścia ojczyzny. — Najżywsza boleść przejmuje serce nasze na samo wspomnienie cierpień, które was dotknęły. Obyśmy mogli przy pomocy wszystkich mieszkańców uprzedzić nieszczęście, które wam jeszcze zagraża. — Od chwili jakeśmy was opuścili, złożyliśmy u stóp tronu, wynurzone nam życzenia wielu względem rozdziału obu części państwa, zostających pod jednem berłem. Wysłuchane zostały te życzenia. Nim jednak sposób i warunki, podług których ten ważny środek w duchu form konstytucyjnych ustalone zostaną, Jego Królewska Mość, nadaje temczasowie, południowym prowincjom administrację, na czele któréj ja jestem, i która składać się ma z samych Belgijczyków. Rząd ten, wszystkie interessa załatwiać będzie z różnemi władzami w języku, który sami obiorą. Wszystkie urzędy, od tego rządu zależące, udzielane będą mieszkańcom tych prowincji, do których te urzędy należą. — Będzie dozwolona największa wolność w wychowaniu młodzieży. — Zaprowadzone zostaną inne jeszcze ulepszenia odpowiednie życzeniom narodu i potrzebom czasu. Współziomkowie! Pragnąc, ażeby te oczekiwania spełnionemi zostały, niczego od was więcéj nie żądamy, tylko tego, abyście usiłowania wasze z naszemi połączyli, i zaręczamy wam w tym razie zupełne zapomnienie politycznych przestępstw, które przed wydaniem téj odezwy miały miejsce. Ażeby cel, do którego dążymy, tém snadniéj mógł być osiągnięty, wzywamy rady wszystkich światłych mężów, i będziemy korzystać ze wszystkich rad pożytecznych. Wezwiemy kilka znakomitych i z miłości ojczyzny znanych mieszkańców. Bodajby także wszyscy podobnemi ożywieni uczuciami, zbliżyli się do nas z ufnością. Belgijczykowie! takiemi środkami, spodziewamy się, przy pomocy waszéj, tę piękną prowincję która nam jest tak drogą utrzymać.,,

Nazajutrz, to jest d. 6 pażdz. wydał Xiąże Oranji, również w Antwerpji postanowienie, na którego wstępie powiedział:

My Wilhelm Xiąże Oranji. Stosownie do postanowienia królewskiego z d. 4 b. m., a mianowicie 4go artykułu; oraz stosownie do odezwy naszéj z d. 5 b. m. Pragnąc zarazem otoczyć się wszystkiemi światłemi mężami, którzy nam dopomódz mogą do osiągnienia celu w odezwie wspomnionéj oznaczonego; na rapport ministrów dodanych tymczasowo naszéj administracji, i na mocy pomienionego nam pełnomocnictwa, postanowiliśmy i stanowiemy: W artykule 1 kazał kommissji doradczéj przełożyć sobie środki pojednania jakich wymaga teraźniejsze położenie Belgjum. W artykule drugim wymienione są osoby kommissję tę składać mające. W artykule trzecim

kazał kommissji przystąpić do działania, wybrać prezesa i sekretarza, oraz podzielać się na sekcje.

W Paryżu upadł dom handlowy Vassal i kom. P. Vassal był prezesem trybunału handlowego i deputowanym. Inny naczelnik upadłego domu handlowego P. Colon odebrał sobie życie. P. Vassal schronił się ucieczką.

W nocy z d. 25 na 26 września zamieszaną została spokojność w Mądrycie. Znaczna liczba osób obojéj płci z najniższéj klassy, z mniejszą liczbą ochotników królewskich, udała się na dziedziniec pałacu wołając tonem nader buntowniczym, przed oknami króla Jegomości, „Niech żyje król nieograniczony." — Wąrta natychmiast nadbiegła i schwytała 14 nikczemnych szaleńców, pomiędzy któremi osobami byli: Feldfebel i dobosz z pułku ochotników. Ludzie ci dodają sobie tytuł pomocników ołtarza i tronu; i domagają się aby ich tak mianowano. Ministrowie chcieli dochodzić sądownie sprawców tego zamieszania i ukarać przykładnie — ale król wydał rozkaz, ażeby cały ten wypadek uważany był za małoznaczący. Natychmiast minister spraw zagr. z ministrami skarbu i marynarki podali się do dymissji, ale król nie przychylił się do ich żądania. Jednakże wielkorządzca kazał podwoić warty i pilnie patrolować. Zapewniają, że najbogatsza w Hiszpanji korporacja, która posiada $\frac{2}{5}$ części ziemi, rozdała znaczne pieniądze pomiędzy pospólstwo i ochotników królewskich. Dotychczas ukrywają się osoby kierujące; to jednak pewna, że nawet wielu z nich znajduje się na dworze królewskim.

Dnia 9 września przyprowadzono do Stambułu 200 jeńców Albańskich, których natychmiast w kajdany okuto. Dnia 11 września otrzymał korpus bombardjerów w Stambule nowe kaszkiety; brakuje im tylko daszków, gdyż Ulemowie sprzeciwiali się wszelkiemi sposobami téj nowości. Okropny pożar spustoszył Szumlę; nietylko wiele domów, ale także znaczne zapasy amunicji i mnóstwo namiotów stało się pastwą płomieni.

OBWIESZCZENIA Z BIORA INFORMACYJNEGO

Dalsza wiadomość i wszelkie objaśnienia poniższych doniesień, udzielają się w lokalu Bióra na Krakowskiém Przed. Nro 377 przeciw Poczty.

(1205) Pismo Swięte, w Łacińskim języku bez tytułu drukowane w Lugdunie r. 1522; a przeto z czasów najpiérwszych nastania druku, znajduje się w biórze naszém do zbycia.

(1207) Para koni rosłych, karecianych, anglizowanych maści kasztanowatéj w siódmym roku, oraz para koni kasztanowatych z ogonami w szóstym roku są do zbycia.

(1194) Ktoby z furmanów życzył sobie wynająć się na dnie, w podróż trwać mającą 3 tygodnie najmniéj, a to w kraju tylko, niech się zgłosi do Bióra naszego, gdzie już liczne porobiono obstalunki szyprów i furmanów.

W DRUKARNI GAŁĘZOWSKIEGO. KANTOR GŁÓWNY PRZY ULICY DANIELOWICZOWSKIEJ POD N. 616